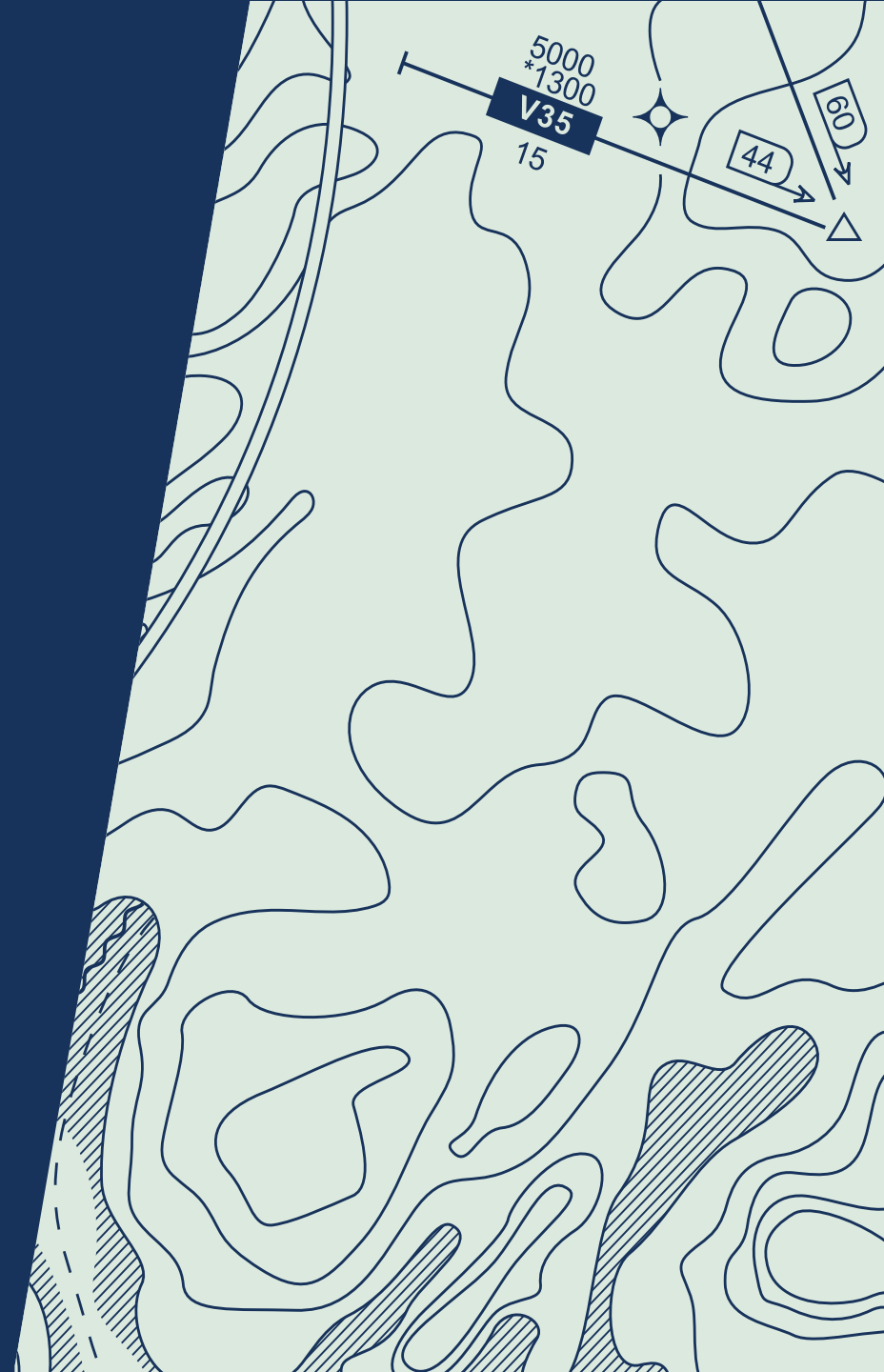

Säkerhetskultur – en fråga bara för ledningen, eller också för mig?

Jörgen Zachau

SAN-konferensen 24 oktober 2024

Olycksutredningens utvecklingsstege

Organisation och kultur

Utbildning, beteende

Teknikanpassning

Teknik

Felaktigt beteende (mänsklig faktor)

Olycksutredningens utvecklingsstege

Organisation och kultur

Utbildning, beteende

Teknikanpassning

Teknik

Felaktigt beteende (mänsklig faktor)

Felaktigt beteende (mänsklig faktor)

- Tendens att lagföra eller straffa den som gjorde fel (straffande kultur el. *blame culture*)

Reglage på Draken S 35E

Gasreglage och landställsreglage satt nära.

Felaktigt beteende (mänsklig faktor)

- Tendens att lagföra eller straffa den som gjorde fel (straffande kultur el. *blame culture*)

Upprinnelse till framgångsrik tillbudsrapportering

- Ledde till att dåvarande riksåklagaren beslutade att andra åklagare inte fick åtala piloter vid vissa haverier utan att fråga RÅ först, dvs. att lämna en straffande kultur till förmån för en rättvis kultur (*just culture*)

Teknik

Teknikanpassning

ATTENING

STBD DOOR

PORT DOOR

CLOSE

CLOSE

OFF

OPEN

OPEN

INNER
BOW DOOR

MARINER
SYSTEMS

MS1070

SEAWATER TANK SYSTEM

ACCESS OVERRIDE
KEY

21.05.11
10:05:40

DRAFT AFT 28.25 m

TRIM 0.10 m
LIST -0.20 deg

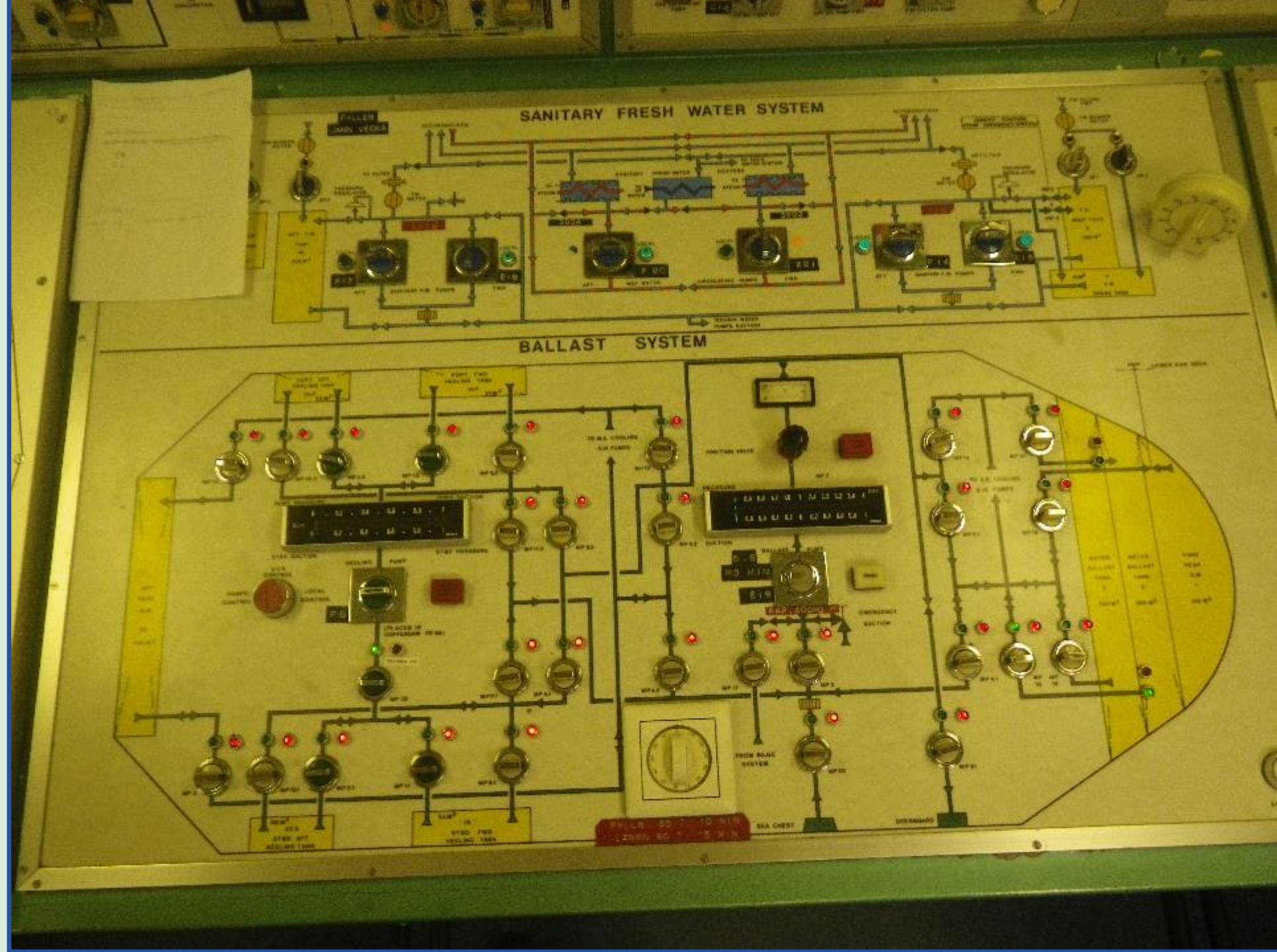
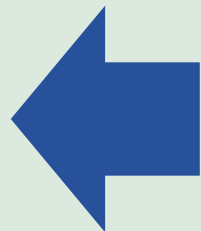
DRAFT FWD 29.44 m

Sea Mode

ALWAYS OPEN

ALWAYS OPEN

ALWAYS OPEN

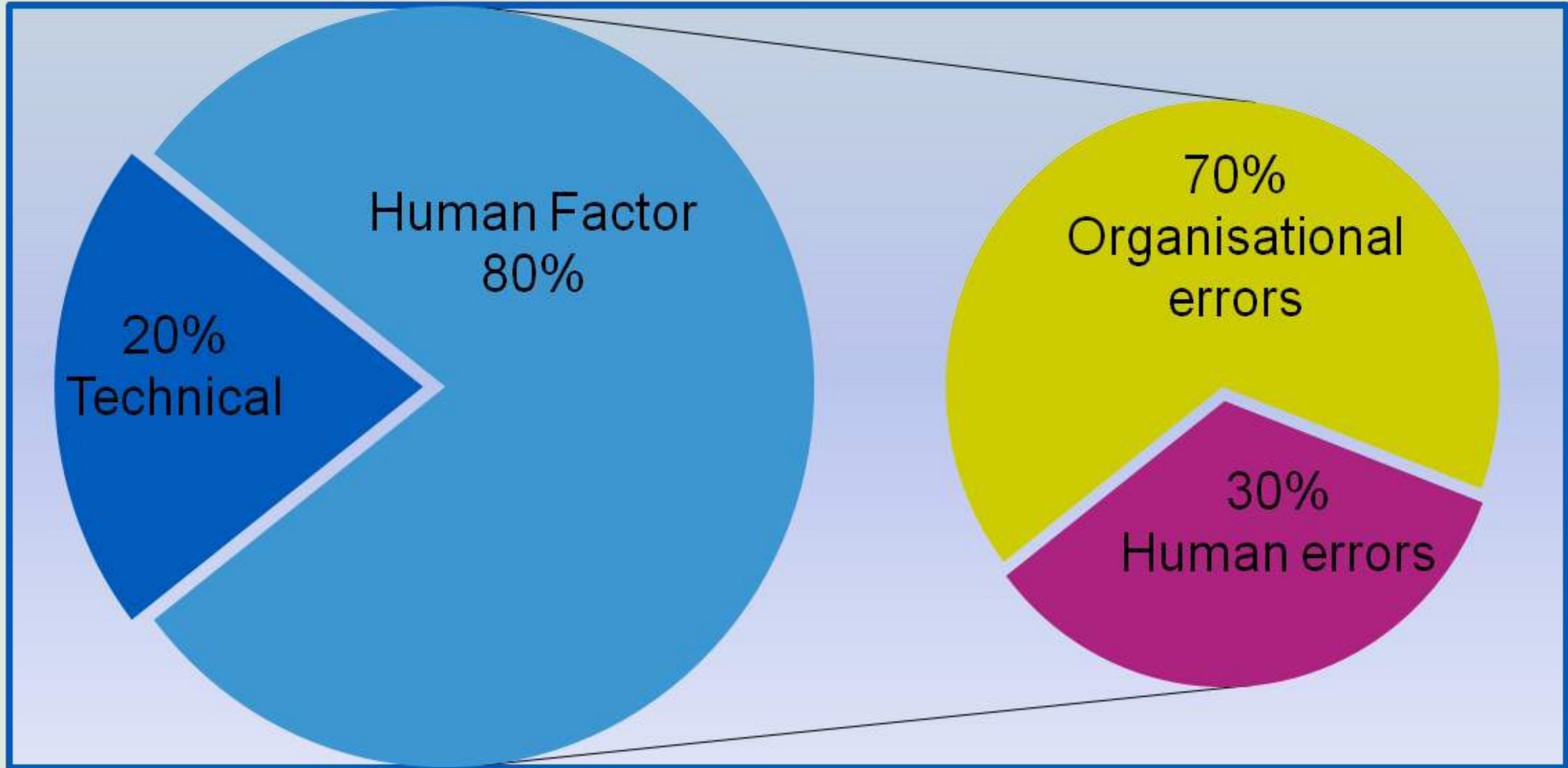

Organisation och kultur/Utbildning, beteende

- Alltmer fokus på organisation och kultur

“Human Factor 80%”

Organisation och kultur/Utbildning, beteende

- Alltmer fokus på organisation och kultur
- I allra högsta grad en ledningsfråga
 - Vad eller vem är ledning?

Organisation och kultur/Utbildning, beteende

- Alltmer fokus på organisation
- I allra högsta grad en ledningsfråga
 - Vad eller vem är ledning?
 - De flesta av oss utgör ledning i förhållande till andra åtminstone någon gång

Välj kultur!

- Patologisk
 - Vill inte veta; rapportörer "skjuts"; smiter från ansvar; misslyckande bestraffas; nya idéer motarbetas aktivt
- Byråkratisk
 - Tar inte reda på hur; lyssnar på rapportören – om denne kommer; ansvar i delar och på individer; misslyckande leder till lokala åtgärder; nya idéer ger ofta problem
- Lärande
 - Söker aktivt information; rapportörer utbildas och premieras; ansvar tas och fördelas i hela organisationen; misslyckande leder till generella åtgärder; nya idéer välkomnas

Organisation och kultur/Utbildning, beteende

- Alltmer fokus på organisation
- I allra högsta grad en ledningsfråga
 - Vad eller vem är ledning?
 - De flesta av oss utgör ledning i förhållande till andra åtminstone någon gång
- SMS ett mycket kraftfullt verktyg!
- Hur används SMS idag?

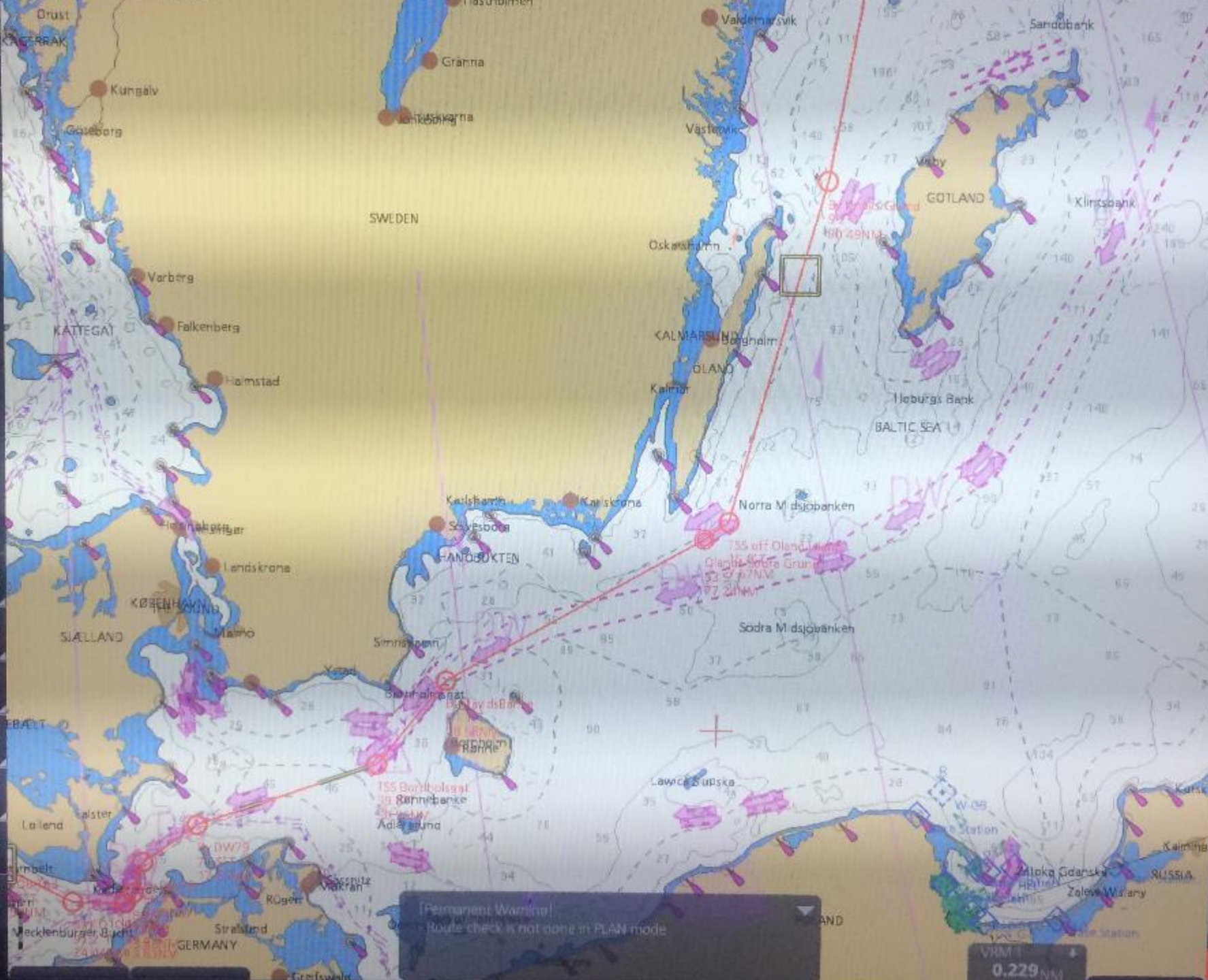
Exempel från utredningsperspektiv

- MAKASSAR HIGHWAY – 23 juli 2018
- MARCO POLO – 23 oktober 2023

MAKASSAR HIGHWAY

COG **069.2°** GPS
 SOG **0.1kn**
 POSN **54° 22.801' N**
 GPST **018° 39.267' E**
 Offset
 WGS84
 TM Reset off
 MENU
 Route Information →
 Route : CUXHAVEN - SODE.
 Plan Speed : 15.0 kn
 Plan Course : 053.5°
 Course to Steer : 055.6°
 XTD Limit : 100.0 m
 XTD : 5.400 NM
 To WPT : 96
 DIST to WOP : 7.54 NM
 Time to Go : 75:26 0"
 Turn RAD : 0.25 NM
 ROT : ***.*/min
 Next WPT : 97
 Next Course : 015.0°

Overlay / NAV Tools →
 TT/AIS ← →
 TT < AIS
 FILT OFF FILT OFF
 Sector 10min T.GND
 6min T.GND
 Source: ANT-2
 SYNC ANT Datum

Resultat

- Orsak
 - försämrad förmåga att föra fartyget pga alkohol och dit hörande ökad trötthet
 - otillräcklig bemanning på bryggan
- Bakomliggande
 - bristande tillämpning och uppföljning av säkerhetsstyrningssystemet, och därmed inte fungerande säkerhetsbarriärer

MARCO POLO

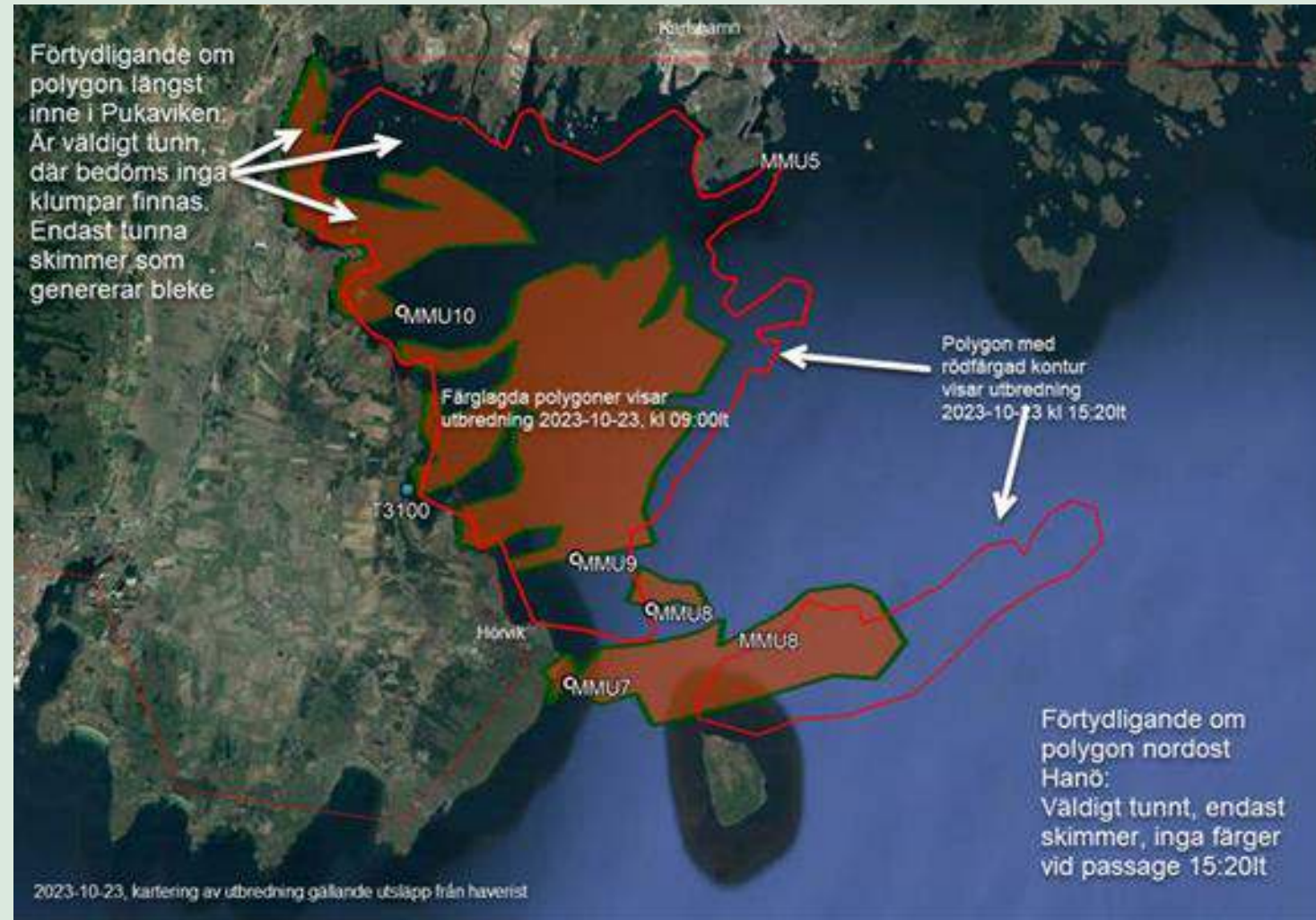
26

Comparison dead reaoning and GPS

The spread of the oilspill, 23 october

- The HFO reaches the shores of Hörvik, Krokås and Spranglehall
- The KVB survey the area and observes 10- 49 m³ of oil

IMO-studie

- Casualty Analysis Working Group/Correspondence Group har funnit att det är vanligt att det funnits brister i följande av fartygets SMS, men också i ledningens implementering av SMS:en
- Bland annat därför har IMO låtit genomföra en studie, som stödjer det antagandet
- Frågan tas upp på IMO:s MSC-möte i december

Ledningen behöver ställa sig frågan hur situationen kunnat uppstå i den egna organisationen

Ledningen behöver ställa sig frågan hur situationen kunnat uppstå i den egna organisationen

Samtidigt är det til syvende og sidst en enskild individ som avgör hur saken hanteras praktiskt

Hur få det att fungera?

- Aktivt stöd från ledning
- Ökat säkerhetsmedvetande ombord
- Procedurer för kärnverksamhet ombord
- Identifiering av risker

Hur få det att fungera?

- Aktivt stöd från ledning
- Ökat säkerhetsmedvetande ombord
- Procedurer för kärnverksamhet ombord
- Identifiering av risker

Risker

- För mycket administration och pappersarbete
- Irrelevanta procedurer
- Systemet är orealistiskt
- Besättningen känner inte till systemet

Arbeta för en bättre säkerhetskultur – hur då?

df - Adobe Reader
önster Hjälp
150% Sök

The safe or the risky alternative?

The Swedish Club
ACADEMY

The diagram shows a blue boat icon at the bottom right, representing a vessel. From this vessel, two dashed red arrows point towards two orange, irregular shapes representing landmasses or hazards. The arrow pointing to the closer, more prominent landmass is labeled 'Alt. 2 – risky'. The arrow pointing to the further, smaller landmass is labeled 'Alt. 1 – safe'. A large orange area on the left side of the diagram represents a larger landmass or hazard zone. A blue arrow points towards this orange area from the top left. A red horizontal bar at the bottom right contains the text 'Maritime Resource Management'. The copyright notice '© The Swedish Club Academy AB 2011' is at the bottom left of the diagram area.

Alt. 1 – safe

Alt. 2 – risky

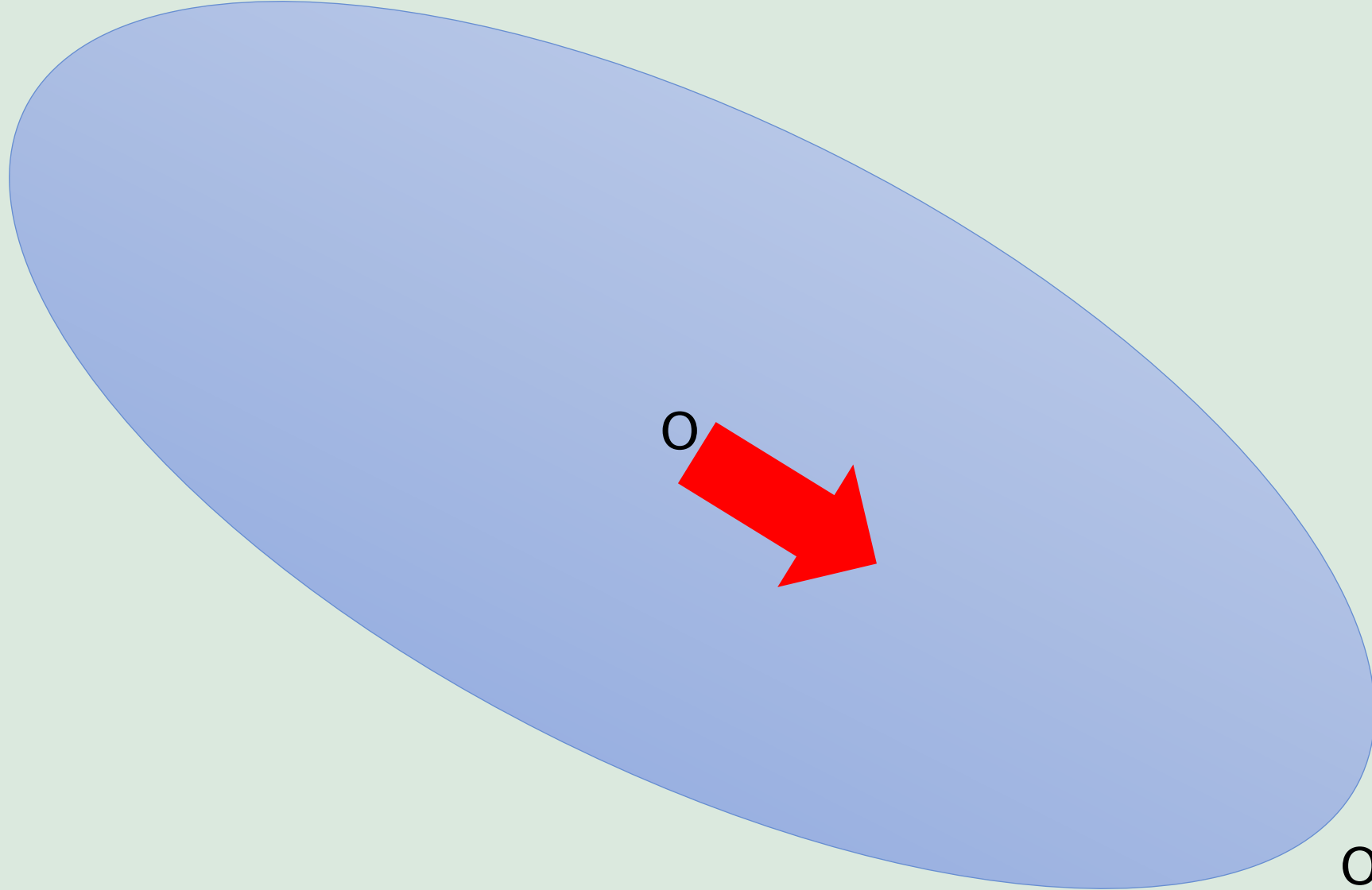
Maritime Resource Management

© The Swedish Club Academy AB 2011

36

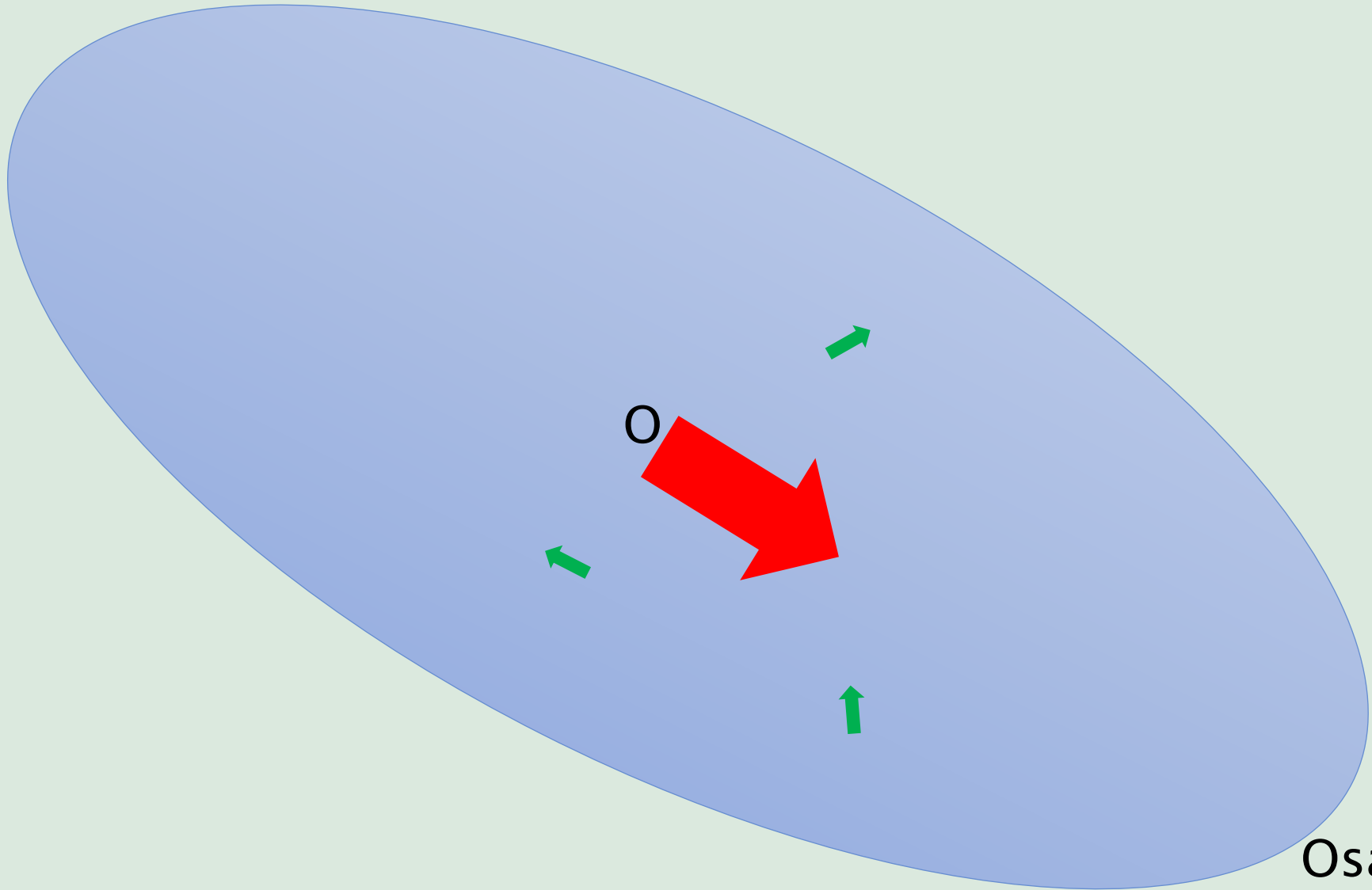
nyckelutredning internt SF Rapporteringsgrad + ... Dokument2 - Microsoft ...

Något säkrare
tillstånd

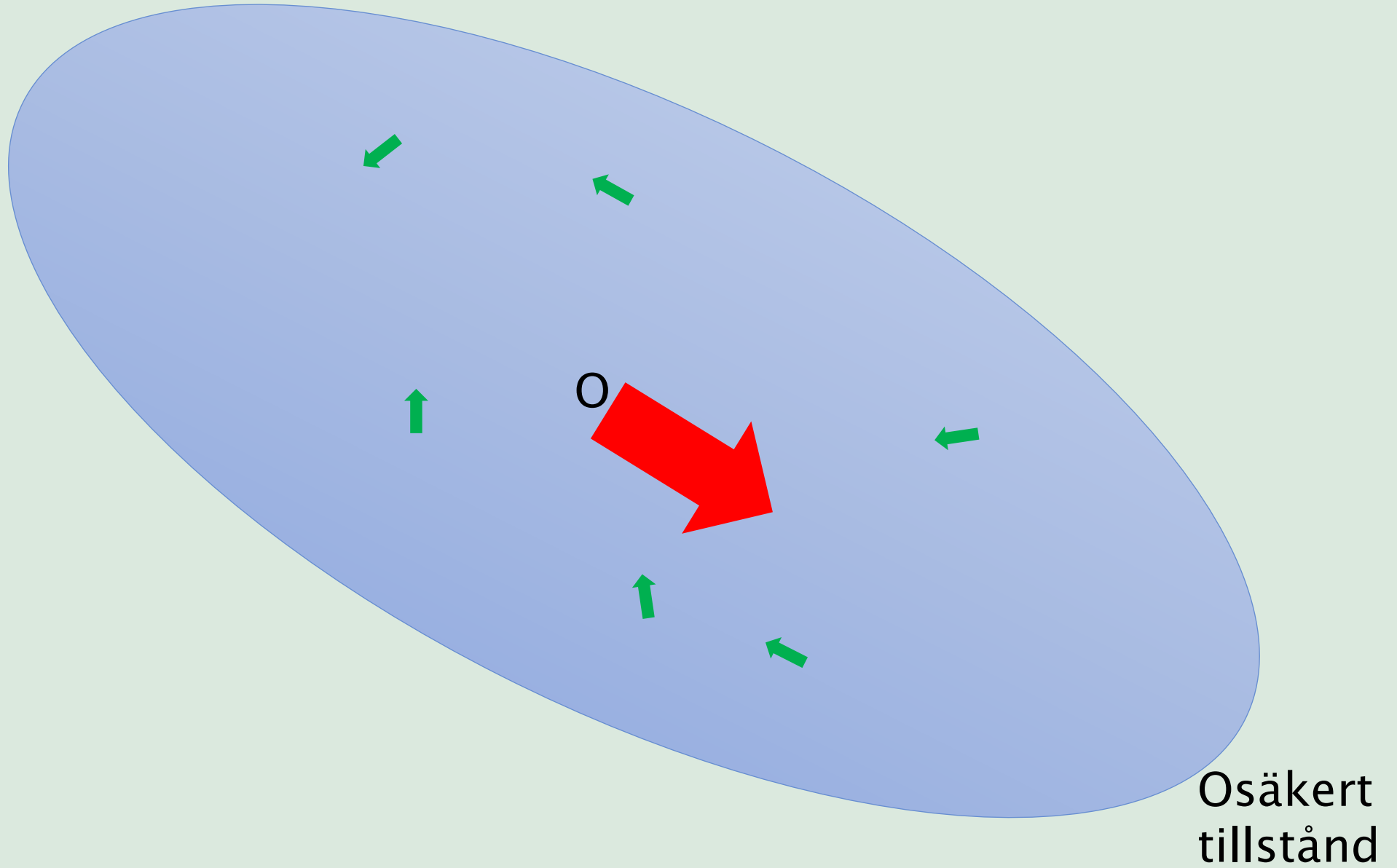
Osäkert
tillstånd

Något säkrare
tillstånd

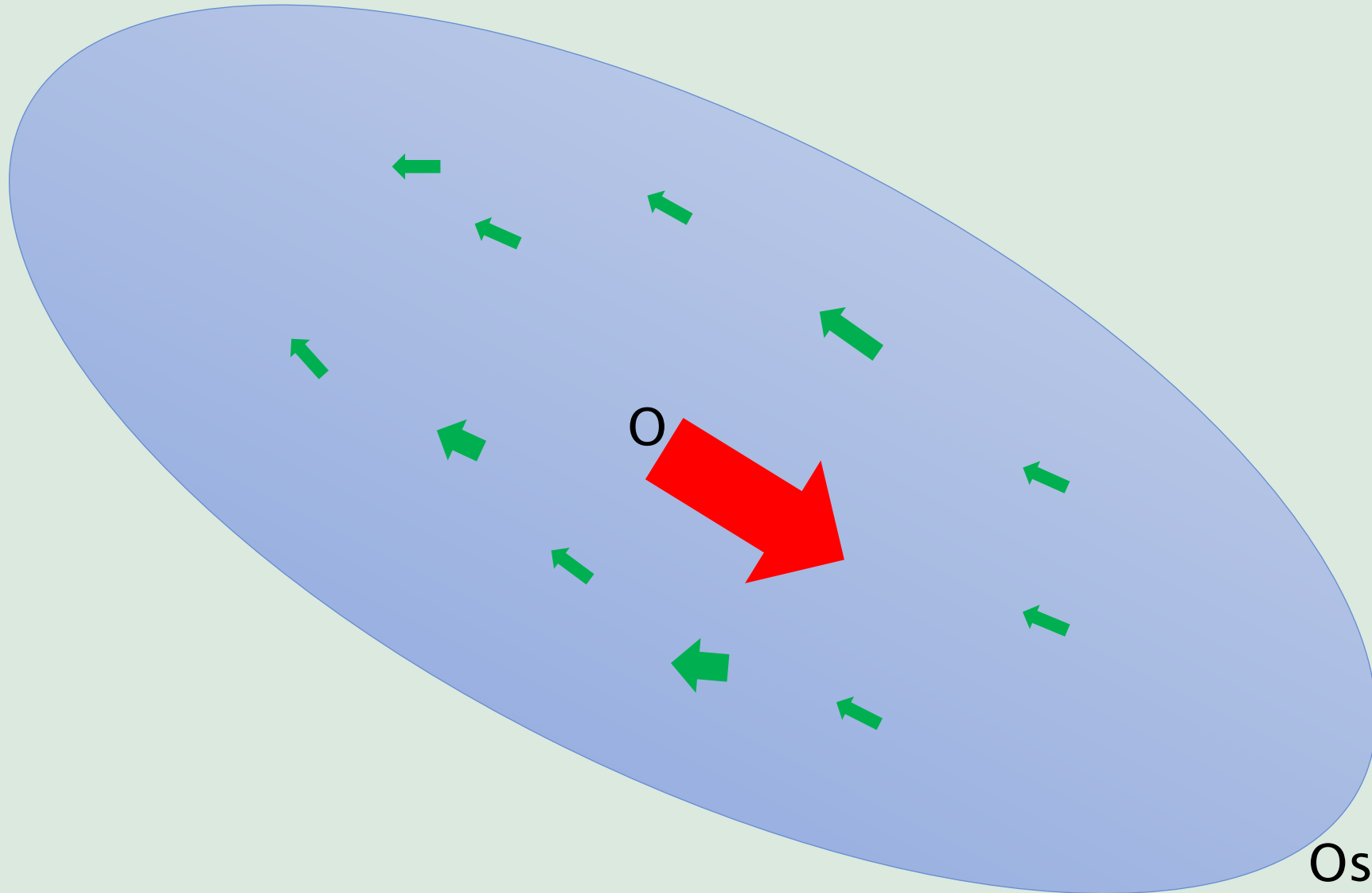

Osäkert
tillstånd

Något säkrare
tillstånd

Något säkrare
tillstånd

Osäkert
tillstånd

Slutsats

Involverar alla

Ständigt aktivt, ständigt bekräftande

Frågor eller kommentarer?

